

tegengestelde bedoelingen hadden, toen men begon; het zou m. i. niet onmogelijk zijn, dat het woord „onzijdig” vervallen is, mede, omdat een der partijen meende, dat een te ruime uitlegging van het begrip schade aan zijn belang zou kunnen toebrengen.

Hoe moeilijk het woord zou zijn te handhaven geweest, wordt ook duidelijk, als men de door dr. MONNIKENDAM aangehaalde artt. 16 en 17 van het „Verdrag nopens enz.” *logisch* verwerkt. De slotsom zou dan worden: Alle door het embleem van het Roode Kruis gedekten zijn onderdanen van een staat, die geen deel neemt aan den oorlog. Quod est absurdum. Wat bovendien de vraag betreft, of „onzijdigen” krijgsgevangen gemaakt kunnen worden: 1°. volgens art. 7 sub 4°. van de Wet van 12 Dec. 1892, *Stbl.* n°. 268 op het Nederlandschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de Wet van 12 Dec. 1907, *Stbl.* n°. 177, verliest ieder, die zonder verlof van de Koningin zich in vreemden krijgsdienst begeeft, het Nederlandschap, is dus niet langer onderdaan van een staat, die geen deel neemt aan den oorlog, dus niet langer onzijdig; 2°. begeeft een te voren onzijdige zich niet in vreemden krijgsdienst, doch pleegt hij op eigen houtje vijandelijkheden tegen een oorlogvoerende, dan zal hij wel als france-tireur worden behandeld en niet als krijgsgevangene of als het niet 'met wapenen is: als gewoon gevangene; 3°. indien een onderdaan van een niet aan den oorlog deelnemenden staat daden pleegt in het belang van een oorlogvoerende, zal hij dit in de oorlogszône kunnen doen: *a.* in uniform van de tegenpartij, dan zal hij gerekend worden dienst te hebben genomen en is dus niet meer onzijdig; *b.* niet in uniform of in de uniform van de eigen partij en dan zal hij als „spion” worden beschouwd. Ik meen dus nog steeds terecht te hebben gesteld: een onzijdige kan niet „krijgsgevangen” gemaakt worden, toen ik het gebruik van dat woord door dr. SALM met betrekking tot gewonden en „zieken” aanviel.

2°. Door het antwoord van dr. MONNIKENDAM is mij duidelijk geworden, waarom in het begin der mobilisatie de meeste ziekenverplegers en -dragers over hun positie met het woord „onzijdig” spraken. Zij behoorden n.l. voor het meerendeel tot oudere lichten, die hun opleiding hadden ontvangen in een tijd, toen het òf nog juist was met betrekking tot die positie dat woord te gebruiken, òf de docenten nog niet het nieuwe Oorlogsvoorschrift G. D. van 1910, waarin het Tractaat van Genève van 6 Juli 1906 is opgenomen, bij hun onderwijs steeds bij de hand konden hebben.

Het wil mij voorkomen, dat deze discussie belangrijk is geweest, ook al was mijn punt van uitgang misschien van betwistbare juistheid.

Veldleger, 5 Februari 1917.

Dr. TACO KUIPER KZN.

MAGNESIUMSULFAAT-BEHANDELING BIJ ECLAMPSIE.

In zijn mededeeling over de behandeling van tetanus met magnesiumsulfaat (in het nummer van 20 Januari 1917 van dit *Tijdschrift*) eindigt collega CAMMAERT met de vraag, of er voldoende reden bestaat om de *magnesiumsulfaat-behandeling* ook in de kliniek in verdere toepassing te brengen o. a. bij lijderessen aan *eclampsie*.

Naar aanleiding hiervan zou ik er op willen wijzen, dat prof. KOUWER vóór enkele jaren op hetzelfde denkbeeld is gekomen, doch dat een proefneming in de kliniek niet terstond geoorloofd scheen op grond van de overweging, dat eerst diende nagegaan te worden, of misschien het magnesiumsulfaat zijn verlamrende werking ook zou doen gelden op de baarmoederspier en dus schadelijke gevolgen na zich zou kunnen slepen.

Uit dierproeven, te dien einde door mij in het laboratorium van prof. MAGNUS genomen (waarvan de uitkomsten zijn medegedeeld in het *Tijdschrift voor Verloskunde en Gynaecologie*, Jaargang XXV, bldz. 281), is gebleken, dat deze veronderstelling inderdaad gegrond is, zoodat het *magnesiumsulfaat*, hoe gunstig het overigens zou kunnen werken, als krampstillend middel *bij eclampsie in geen geval mag toegediend worden*.

's-Gravenhage, Februari 1917.

J. DE GROOT JR.